

har en ferielov, skal man have en orlovslov, hvor man med visse års mellemrum optjener ret til at få orlov på et økonomisk niveau, som i dag kunne ligge på dagpengeniveau, og som man i øvrigt kan diskutere.

Så vil jeg sige til sidst til den fungerende socialminister: Når vi ikke bliver enige i dag, er det jo, fordi ministeren kommer med det her skønneri: Det er regeringens politik, det, SF står og siger. Jamen det er det da ikke. Der er masser af mennesker, som med rette føler sig umyndiggjort i systemet, som med rette oplever, at toget kører forbi dem, også fordi regeringen har lavet en skattereform, også fordi regeringen har lavet en række ting, som jo letter det for middelklassen i Danmark, men som ikke hjælper de dårligt stillede. Det er jo virkeligheden, og det er det, regeringen ikke vil sige her fra talerstolen, det er det, regeringen ikke vil erkende, og det er derfor, der bliver lidt slinger i valsen.

Det er i virkeligheden illustreret af statsministeren. Statsministeren siger, vi har en historisk chance. Enig. Så kommer statsministeren med nogle klare mål for den økonomiske politik, men når det drejer sig om de udstødte og de grupper, der har brug for en social velfærdsplan, bliver det til – og jeg citerer, hvad statsministeren sagde – »at så kan der komme et nyt håb for dem.« Ja, velbekomme, siger jeg, men det er da ikke nok. Det, der var den store idé fra SF's side, og det, vi gerne fortsat vil presse på for, og det, der står i vores dagsorden, er, at vi laver en social velfærdsplan, som har samme styrke som de økonomiske planer, som de økonomiske målsætninger.

I sådan en lang debat har det også været morsomt at se, hvor mange forskellige argumenter der har været fremført fra regeringspartierne side for, at man ikke kan stemme for denne dagsorden. Først var man enig i den; så var de økonomiske konsekvenser ikke klare; så var det spørgsmålet om, at der var nogle problemer i vores formulering om, at det skulle være på de arbejdsløses egne præmisser, at det skulle tilrettelægges. Og så hører jeg nu fra den fungerende socialminister, at problemet hverken mere eller mindre er, at det er regeringens politik, der står i denne dagsorden. Nej – sådan er det dog nok ikke.

Jeg vil anbefale Folketinget at stemme for vores dagsorden, og jeg håber, at denne diskussion har placeret V, K og Z, hvor de hører hjemme, og vi andre må fortsætte diskussionen og

fortsat presse på en regering, der slingrer lidt rigeligt på de her områder.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslag om motiveret dagsorden nr. D 48 af Steen Gade (SF) (se foran) forkastedes, idet 12 (SF og EL) stemte for, 96 (S, V, KF, FP, RV og CD) imod.

Hermed sluttede forespørgslen.

Den næste sag på dagsordenen var:

17) Forespørgsel nr. F 30:

Forespørgsel til statsministeren:

»Hvilken garanti kan statsministeren give for, at folkepensionister både på kort sigt og lang sigt kan være sikre på, at der vil blive udbetalt en folkepension, hvis størrelse giver en tryk alderdom, og at befolkningens egen pension ikke bliver udhulet af skærpet pensionsbeskatning?«

Af Kim Behnke (FP) m.fl.

(Forespørgslen anmeldt 20/1 95. Fremme af forespørgslen vedtaget 26/1 95).

Begrundelse

Kim Behnke (FP):

I forbindelse med juleferien, i forbindelse med nytårsskiftet opstod der i den danske dagspresse en kraftig debat.

Det var en debat om, hvorvidt man fra den danske stat, fra de offentlige kasser vil være i stand til at blive ved med at udbetale folkepension til alle folkepensionister, når vi når år 2015, 2020, 2025 osv.

Umiddelbart kunne man meget vel fristes til at sige: Den diskussion kan jo ikke være specielt interessant her i 1995. Men der er det særegne ved folkepension, at det drejer sig om ganske mange penge, og der er det særegne ved det offentliges evne til at udbetale pensioner, at det er et resultat af, hvilken befolknings sammensætning vi har; det er et resultat af, hvilken indtjeningsevne vi har i de pågældende år, fordi vi har valgt at indrette vores offentlige finansiering

på den måde, at vi betaler folkepensionen direkte af de årlige driftsindtægter. Det er en del af de årlige driftsbudgetter.

I mange af de artikler, kronikker osv., der blev skrevet, blev fremført det synspunkt, at hvis ikke vi allerede nu her i midten eller slutningen af halvfemserne foretager markante omprioriteringer af de offentlige budgetter, vil vi om disse mange år stå med et problem, som vi ikke er i stand til at klare på det tidspunkt.

Der sker så det lidt usædvanlige, at Berlingske Tidende den 16. januar i år, oven i købet på sin forside, konkluderer, at nu er der ingen grund til at fortsætte den debat. Man har ved en opringning til de fire såkaldt gamle partier, nemlig Socialdemokratiet, Venstre, Det Konservative Folkeparti og Det Radikale Venstre, fået ordførernes tilsagn om, at de fire partier nok skulle sørge for, at der også ville være folkepension i år 2020, år 2030.

Det kunne jo selvfølgelig friste til at sige: Jamen når disse fire partier har afgivet det løfte over for en journalist og det er blevet optrykt på forsiden af Berlingske Tidende den 16. januar, så er alt i sin fineste orden. Men i Fremskridtspartiet valgte vi at trække debatten ned i Folketingssalen. Vi valgte at give anledning til, at et samlet Folketing kan få diskuteret denne problemstilling, og det er derfor, vi er samlet til denne forespørgselsdebat.

Jeg vil gerne kvittere for, at man i regeringen har valgt at lave en grundig analyse af problemstillingen, men dog måske brokke mig over, at vi har fået analyse materialet så sent som i dag til formiddag, for det gør det svært at nå at indarbejde de analyser i den debat, vi skal have i dag. Men under alle omstændigheder glæder vi os til, at et samlet Folketing kan få mulighed for at diskutere dette problem, der rent faktisk kan være nok så stort, hvis ikke problemet bliver løst på den rigtige måde.

Besvarelse

Statsministeren (Poul Nyrup Rasmussen): Det er en vigtig debat, som ikke kan undgå at have mange berøringsflader med den forespørgselsdebat, vi havde just for kort tid siden her i dag. I grunden er det jo det samme sæt af problemer, vi står med, når vi skal vælge redskaber, når vi skal finde vores politiske vej frem for at sikre, at vi også i fremtiden naturligvis kan finansiere de grundlæggende hjørnestene, som vores velfærdssamfund bygger på.

Jeg må derfor starte med at sige, at også jeg glæder mig over, at regeringen i dag kan fremlægge en ganske god redegørelse for, hvordan sigtelinjerne ser ud frem til år 2020, 2030, når vi skal gennemtænke finansieringsopgaverne for bevarelsen af vores velfærdssamfund.

Jeg vil derfor, som også hr. Kim Behnke gjorde for et øjeblik siden, opfordre Tinget til at studere den redegørelse, der nu foreligger, meget nøje, for det er klart, at den diskussion, vi har i gang her, er en diskussion, vi skal tage over tid; men med det grundlag, vi har nu, er det mit håb, at det bliver en væsentlig mere nuanceret diskussion, og at man vil tage rapporten som et bidrag til en kvalificeret diskussion, som er nødvendig i denne her fase, hvis vi skal undgå, at diskussionen om fremtidens forsørgerbyrder bliver frygtpræget, bliver alt for usikker.

Jeg vil godt starte med at sige, at for mig står det meget klart: Der er ingen, absolut ingen grund til at frygte, at vi ikke også i fremtiden har råd til folkepension i Danmark. Man kan være helt sikker på, at der i år 2020, 2030 og længere frem vil være én væsentlig grundpille sammen med andre i det danske velfærdssamfund, der hedder: Folkepensionens grundbeløb.

Jeg siger det, fordi det i høj grad også er et spørgsmål om politisk vilje og handlekraft. Det at kunne håndtere opgaverne i fremtidens velfærdssamfund over for vore ældre er da ikke så meget et spørgsmål, om vi kan, men hvordan vi kan det. Det ved vi nu lidt mere om med den redegørelse, der ligger fra regeringen, som også naturligt vil være inspiration til det, jeg nu skal sige.

Der er med andre ord ikke en tikkende bombe under det danske velfærdssamfund. Der er derimod krav om politisk lederskab baseret på klare holdninger og baseret på en fast gennemarbejdet økonomisk strategi, som jeg kort skal redegøre for her.

I Danmark har vi jo ligesom i næsten alle andre lande i den vestlige verden en debat om præcis det stigende antal ældre og det pres på de offentlige udgifter, som det kan skabe. Tallet taler deres tydelige sprog. Fra omkring år 2005 vil antallet af ældre i Danmark så småt begynde at vokse. Det betyder naturligvis stigende offentlige udgifter bl.a. til folkepension, efterløn, hjemmepleje, lægehjælp og sygehuse. Samtidig er der også udsigt til, at der bliver færre mellem 18 og 59 år og dermed færre til at betale de stigende udgifter til de ældre.

Man er begyndt at kalde den byrde – egentlig med et ikke særlig godt udtryk – for forsørgerbyrden. Når jeg ikke mener, det er et helt så godt udtryk, som har fæstnet sig i debatten, og som vi såmænd også selv bruger i regerings-sammenhæng, er det, fordi det må ikke forveksles med, at de ældre skulle være en byrde for os. Det er de ikke. Og det at erkende, at de ældre ikke er en byrde, er i virkeligheden også en del af nøglen til at forstå, at vi også om 20 år og 30 år kan finansiere fremtidens folkepension.

I dag er der 35 ældre for hver 100 i den erhvervsaktive alder. Prognoserne siger, at om 35 år, i år 2030, vil der være 50 ældre for hver 100 i den erhvervsaktive alder. Det er først antallet af de 60–66-årige, der vil vokse, og fra år 2010 til år 2020 er det antallet af de 67–69-årige, der vil vokse.

Først efter år 2020 vil antallet af ældre over 80 år som de mest plejkrævende vokse i antal, også relativt.

Det er klart, at vi her taler om meget lange forløb, og dermed ved vi også, at prognoser og vurderinger af så lange tidsforløb nødvendigvis må være behæftet med betydelig usikkerhed. Fremskrivninger af befolkningsprognoser er ikke helt så sikre, som vi somme tider tror. Vi ved ikke med sikkerhed, om de ældre i fremtiden vil få forlænget levealderen gennemsnitligt, sådan som vi forventer det, forudsat det og ønsker det. Vi ved af gode grunde ikke med sikkerhed, hvor mange børn der vil blive født; vi har gode skøn over det. Vi ved heller ikke, hvor mange mennesker der vil udvandre eller indvandre; vi har skøn over det.

Derfor bliver fremskrivningen af befolkningsprognoser ofte justeret betydeligt. Må jeg bare nævne, at siden 1984 er skønnet over antal danskere i år 2025 blevet opjusteret med over 1 mio. mennesker. Hermed er den såkaldte ældrebyrde naturligvis også blevet mindre. I 1984 skønnede man, at der kun ville være godt 4 mio. danskere i år 2005. Nu skønner vi, at der vil være godt 5 mio. danskere til den tid.

Det er klart, at det er endnu vanskeligere at give et bud på, hvor krævende det bliver at finansiere den større ældreopgave i fremtiden. Det afhænger af en lang række forhold, som også direkte handler om selv at tage hånd om det politiske lederskab, selv at udstikke linjerne politisk, selv at kunne handle – det gælder for regering og for Folketing. Det kan vi godt, og det kan vi godt selv tage hånd om.

Lad mig nævne pejlemærkerne, hovedpunkterne dels for fremtidens pensionssystem, dels for de politiske udgangspunkter, vi har for at kunne svare ja til, at folkepensionen i fremtiden også vil kunne finansieres – folkepensionens grundbeløb som den afgørende faste bestanddel i al supplerende pensionsopsparing.

Folkepensionen vil på lang sigt være den vigtigste pension; som det er nu, og som jeg har sagt det flere gange: Grundbeløbet vil der ikke blive pillet ved; det er kommet for at blive, det er det faste fundament. Ingen, absolut ingen usikkerhed om den sag.

Når det derimod gælder de supplerende pensioner, arbejdsmarkedspensioner, ATP og private pensionsordninger, vil de oven i folkepensionens grundbeløb vokse i betydning. I år 2030 forventes op mod 70 pct. af de nypensionerede at modtage udbetalinger fra arbejdsmarkedspensioner. Over 90 pct. af samtlige pensionister til den tid skønnes at ville modtage et beløb fra ATP. I dag er henved 1½ mio. lønmodtagere omfattet af en arbejdsmarkedspension; omkring halvdelen er nye arbejdsmarkedspensioner, og netop i kraft af, at de er nye, betyder det naturligvis også, at der vil gå en hel del år, før man virkelig når op på et højt supplerende arbejdsmarkedspensionsniveau.

En stigende andel af de ældre vil således også i fremtiden skulle modtage en øget ATP-ordning. Det skyldes, at der nu modtages ATP-bidrag under ledighed, sygdom og barsel. ATP må man derfor også se for sig som et meget blivende og meget vigtigt supplerende pensionssystem til de andre ordninger, jeg har omtalt.

Også når det kommer til pensionsbeskatningen, er regeringens signaler klare. Som jeg sagde det: Folkepensionens grundbeløb ligger fast. I dag gradueres grundbeløbet ikke efter de ældres øvrige pensionsindtægter. Det vil det heller ikke blive i fremtiden. Det har regeringen ikke tænkt sig at ændre på.

Hvad pensionsbeskatningen generelt angår, kan jeg tilføje, at regeringen heller ikke har overvejelser om ændringer i den del af skattereformen, som gradvis indføres over årene 1994–1998. Det betyder direkte, at også pensionisterne herved får glæde af de kommende års lempelser i indkomstbeskatningen.

Af den redegørelse, vi har lagt frem i dag, om fremtidens udvikling på pensionsområderne, fremgår det også, at flere ældre alt andet lige naturligvis vil have deres krav på pleje og omsorg, og det indebærer øgede offentlige

udgifter; de ældre har naturligvis krav på fra det offentlige at modtage pensioner og efterløn, pleje, lægehjælp, medicin, hospitalsbehandling osv.

I dag anvender vi 11 pct. af alt det, vi producerer, bruttonationalproduktet, til særlige offentlige ydelser for de ældre. Det er den såkaldte ældrebyrde. Denne udgiftsandel vil omkring år 2005 begynde at stige i takt med det større antal ældre. Det er vurderingen, at i år 2030 vil andelen af vores bruttonationalprodukt være vokset fra 11 pct. i dag til 15 pct. til den tid, hvis udgiftsudviklingen stort set følger befolkningsudviklingen.

Kan vi klare den opgave? Kan vi finansiere det? Mit svar er klart: Ja, det kan vi, hvis vi fortsætter den hovedlinje, regeringen startede for to år siden og har fastholdt og videreført i år, og som vi vil fastholde og videreføre til næste år og så fremdeles.

Som jeg ser det, er der seks klare meldinger, der indbyrdes og tilsammen vil være grundlaget for, at vi kan sige klart ja til spørgsmålet om fremtidens folkepension og fremtidens pension.

Den første melding er en fortsat god økonomisk vækst på et bæredygtigt grundlag; den anden er, at vi som led heri får nedbragt arbejdsløsheden systematisk. Er vi først nede på en arbejdsløshed på 4-5 pct., hænger tingene faktisk ganske godt sammen. Derfor er det for det tredje nødvendigt, at vi genopretter statens finanser, som vi har besluttet os for det, at vi gradvis og hurtigt får afskaffet underskuddet på statens finanser, og at vi begynder at få mindsket statens gæld og får den helt væk over en årrække.

Den fjerde melding er, at den gennemsnitlige alder for tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet gennem incitamentet får et ekstra pust, således at ældre, der ønsker at blive lidt længere på arbejdsmarkedet, får bedre muligheder derfor. Vi ved af erfaring, at når der er fremgang i økonomi og beskæftigelse, bliver mange af vore ældre lidt længere på arbejdsmarkedet. Tallene fra en af aviserne i dag er også et signal herom, som peger på sammenhængen mellem høj økonomisk vækst, faldende arbejdsløshed, stigende beskæftigelse og en gennemsnitlig lidt højere tilbagetrækningsalder på arbejdsmarkedet.

I dag er den gennemsnitlige tilbagetrækningsalder 61½ år. Med gode koblinger af incitamentet og en høj økonomisk vækst, der er bæredygtig, har vi også her gode muligheder for at få tingene til at hænge sammen.

Til det femte punkt vil jeg sige, at man ofte glemmer, at de ældre – og det er egentlig min hovedpointe som supplement til den redegørelse, der ligger – også er ressourcestærke personer for en stor dels vedkommende. Vi skal huske, at de flere ældre, der bliver over et 20-30-årigt perspektiv i vort samfund, for en stor dels vedkommende vil være velfungerende ældre, raske ældre, der kan bidrage til sammen med andre ældre at skabe det netværk, der er så betydningsfuldt for, at ensomhed ikke får så meget medvind i alderalderen, som vi ofte ser eksempler på i dag.

De ældre er faktisk selv stærke personer, som har ressourcer, der kan bidrage til, at andre ældre i sygdomsplagede situationer til dagligt kan få lidt hjælp til at kæmpe imod ensomhed, der ofte er alt, alt for udbredt især blandt de ældre. Ensomhed er i det hele taget vores nuværende samfunds, som jeg ofte har sagt det, allerstørste socialpolitiske udfordring sammen med indsatsen for de udsatte og svageste grupper, vi også kender.

Alt i alt er det min konklusion – det er det sjette punkt – at den redegørelse, regeringen har lagt frem i dag, dokumenterer for os, at vi kan sende meget klare signaler til befolkningen. Denne regering har ingen planer om som led i debatten om fremtidens forsørgerbyrde at sænke efterlønsalderen eller forhøje den. Regeringen har ingen planer om at forringe de afgørende grundpiller i vores samfund. Det er der ikke grundlag for. Det er der ikke ønske om. Det er der ikke behov for.

Hvis vi derimod fastholder vores økonomiske politik, arbejder godt med de gode incitamentet til større fleksibilitet i tilbagetrækningsalderen, sørger for at forny vores arbejdsstyrke med uddannelse og med god konkurrenceevne, høj økonomisk vækst med afbetaling af statsgæld, så kan vi sagtens få tingene til at hænge sammen, men det forudsætter vedholdenhed, og det forudsætter klarhed i den økonomiske, arbejdsmarkeds-mæssige, uddannelsespolitiske og socialpolitiske strategi.

Forhandling

Kim Behnke (FP):

Først og fremmest vil jeg gerne takke statsministeren for en, synes jeg, rimelig positiv besvarelse af forespørgslen.

Så vil jeg også gerne takke endnu en gang mere grundigt for, at man i regeringen har valgt med Finansministeriet i spidsen at få lavet denne grundige analyse, så vi alle sammen i den debat, der nødvendigvis også må komme i forlængelse af forespørgselsdebatten i dag, er klædt bedre på, så vi ved helt præcis, hvilke analyser der ligger til grund for de forslag, der nødvendigvis også må komme.

Derefter synes jeg egentlig også, at der er grund til at starte med at sige, at det problem, vi diskuterer i dag, egentlig er et positivt problem. For åringer tilbage diskuterede man, at folk var nedslidte, folk døde, folk var udtjente, når de forlod arbejdsmarkedet måske allerede i en alder af 50–60 år. I dag har vi det positive problem, at folk er friske og rørige og kan blive på arbejdsmarkedet ganske længe, og de lever heldigvis længere. For den danske befolkning gælder det, selv om vi ikke følger trop, når det gælder europæisk standard, at vi i dag heldigvis lever længere, end vi har gjort tidligere, og hvert år bliver den gennemsnitlige levealder heldigvis forhøjet.

Det gør jo så, at vi får det statsfinansielle problem, at når folk lever længere, skal de selvfølgelig også have folkepension længere. Men den længere levetid betyder jo også helt naturligt, at når folk så i en alder af 90 eller 95 år går hen og bliver syge eller får plejebenhov, er omkostningerne i den forbindelse selvfølgelig også tilsvarende større.

Den økonomiske situation, vi har i øjeblikket, synes vi ikke giver anledning til, at vi kan læne os tilbage og konstatere, at der ikke er noget problem, og at vi er i stand til at klare den forsørgerbyrde, som nu udtrykket er, når vi når frem til år 2030 eller deromkring.

Vi har fået at vide, at til den tid vil de personer, der er kommet på pension, i nutidskroner belaste med 15 mia. flere kroner, end de gør i dag. Det betyder selvfølgelig, at vi allerede på nuværende tidspunkt er nødt til at foretage nogle dispositioner; vi er nødt til at finde ud af, hvordan vi kan tilrettelægge de offentlige finanser, sådan at vi er i stand til at klare den ekstra udgift. Det er ikke nok, at man ved nogle finanslovforhandlinger i år 2011 eller 2017, eller hvornår det måtte blive, forsøger at løse det problem.

Sagen er jo den, at modsat andre steder i samfundet er det sådan for statens vedkommende, at de penge, vi udbetaler i folkepension, bliver taget af det årlige driftsbudget. Der foretages ikke nogen opsparring. Hvis det havde været en

privat virksomhed, som afgav løfter om pensionsordninger uden at sætte penge til side, har vi en lovgivning, som ville have grebet ind og sørget for, at pengene blev stillet til rådighed.

Når det gælder staten, har man en forventning om, at der nu nok er plads på de årlige finanslove til at finansiere folkepensionen. Men det er ikke sikkert, at det bliver ved med at være sådan, for det blev ganske rigtigt sagt af statsministeren, at det er svært at se så mange år frem. Vi har ingen vished om, hvorvidt konjunkturerne er med os i de år, der kommer. Vi ved ikke noget om, hvor stor en arbejdsløshed vi vil have, hvilke konkurrenceforhold dansk industri, dansk erhvervsliv i det hele taget vil blive udsat for. Det har vi kun mulighed for at gætte os til.

Derfor synes vi, at man bør indbygge et forsigtighedsprincip, som går ud på, at vi siger, at uanset hvordan det går, er vi i stand til at honorere løftet om folkepension. Uanset om vi får mange flere arbejdsløse, uanset om vores konkurrenceevne bliver væsentlig forværret, uanset om der i de år kommer store krige og andre ting på Jorden, så skal folk vide, at deres folkepension er sikret.

Derfor appellerer vi til, at en del af det, der nu kommer ud af det arbejde, der er sat i gang, er, at man begynder at foretage en positiv opsparring. Det har vi allerede et eksempel på, men ikke et godt eksempel. Da de penge, der er sat til side i Den Sociale Pensionsfond, blev sat til side, var løftet – det politiske løfte, der blev afgivet fra denne talerstol – at så havde man penge til årligt at dosere ekstra, sådan at landets folkepensionister kunne få forbedret deres forhold. Men de penge, der ligger i Den Sociale Pensionsfond, er for størstedpartens vedkommende blevet brugt til at investere i statsobligationer. Og så går det jo galt, for så er pengene ikke til rådighed, når de indgår i den daglige drift.

Vi vil derudover påpege, at vi er nødsaget til langt mere aktivt, end regeringen indtil videre har gjort det, at få nedbragt statens meget, meget store gæld. Det glæder mig selvfølgelig, at statsministeren i de seks punkter, der blev nævnt, allerede som tredje punkt havde, at der skulle være orden i statens finanser, og at de skulle genoprettes. Det er fint; det er en god og korrekt analyse, men i de sidste par år og med de udmeldinger, finansministeren er kommet med for 1996, er ambitionsniveauet for lavt, når man kun forventer årligt at kunne få nedbragt det driftsunderskud, der er, med 3–4 mia. kr. Så

tager det alene 10 år at få det nedbragt, og derefter har vi så en gæld på en 700-800 mia. kr., der skal hævles af. Så hvad angår ambitionsniveauet hos regeringen, er det for lavt, i forhold til at man – helt korrekt – mener, at det bør have tredjehøjeste prioritet.

Jeg er også enig med regeringen i, at vækst er en betingelse for, at vi har de her penge, og kan vi få arbejdsløsheden ned på en 4-5 pct., så vil vi jo alle sammen hilse det velkomne.

Så er der spørgsmålet om den gradvise tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet, og dér var det jo modigt af statsministeren at turde sige, at folk lader sig pensionere for tidligt, og at vi har nået et gennemsnit nu på 61½ år. Hvis vi alene kunne hæve det gennemsnit til f.eks. 64 år, vil forsørgerbyrden være 3-4 procentpoint lavere i år 2030, som vi nu har valgt at bruge som modelår.

Men hvad er det så, der skal til for at gøre det? Er det, at folk følger lyst til at blive på arbejdsmarkedet, og at de frivilligt gør det, eller er vi også nødt til at bruge nogle politiske redskaber? I Fremskridtspartiet mener vi det sidste. Og det politiske redskab, vi mener man skal bruge, er at erkende, at den efterlønsordning, som vi har indført i Danmark, er for gunstig. Den blev indført med den argumentation, at når vi havde en høj arbejdsløshed, særlig en høj ungdomsarbejdsløshed, kunne vi ikke være bekendt, at der var så mange ældre, der blev på arbejdsmarkedet.

Nu er vi ikke længere i den situation, at vi har den høje ungdomsarbejdsløshed, og derfor gælder de argumenter ikke længere. Og så må vi til at spørge os selv: Kan vi så blive ved med hvert eneste år at lade så mange gå på efterløn?

Jeg må understrege med det samme, at vi ikke lægger op til, at nogle af dem, der er blevet bevilget efterløn, skal miste den, men at man i de kommende år måske er lidt mere kræsen med, hvor mange der bliver sendt på efterløn. Og alene dér kunne vi få et meget stort bidrag til at få gennemført en gradvis tilbagetrækning og få den gennemsnitlige pensionsalder forhøjet.

Så kan vi heller ikke under sådan en debat undgå at komme til at diskutere folks private pensioner, og jeg glædede mig selvfølgelig over, at statsministeren også havde et afsnit om det.

Hvis vi skal være i stand til at honorere de berettigede forventninger og de berettigede højere kvalitetskrav, pensionister vil have om 10, 15 og 20 år, så kan vi ikke klare det over folkepensionen. De aktive pensionister vil ud at rejse, de vil have større og bedre boliger, end

mange pensionister har i dag, og derfor er vi nødt til at stimulere folk til en højere grad af selvpensionering. Det bedste middel hertil er, at folk kan glæde sig over, at de penge, de så har sparet op, også bliver til noget, at disse penge får lov til at yngle. Og da er problemet i disse år, at den høje realrenteafgift er med til at få folk til at miste lysten til at sætte penge til side. Vi kan godt glæde os over, at vi får nogle realrenteafgifter proppet i statskassen i disse år, men hvis konsekvensen er, at lysten til selvpensionering falder, er det altså nogle kedelige penge at få i statskassen, for de kommer så til at mangle i den anden ende, hvor det er statskassen, der må udfylde det hul, folk så vil have i deres private økonomi om 20, 30 og måske 40 år.

Vores budskab og vores ønske med denne debat er, at vi her i 1995 og resten af 1990'erne får startet den politiske proces, der skal til. For når vi snakker om folks pensioneringer, hvad enten det er folkepensionen eller de private suppleringspensioner, så skal sådan noget have lang tid; det tager lang tid at ændre folks holdninger, ændre folks adfærd. Og hvis ikke vi skal ind med kedelige indgreb fra Folketinget, når man opdager, at kassen ikke kan klare det længere, så skylder vi den danske befolkning og fremtidens pensionister, at vi tager fat allerede nu; og det inviterer vi til med denne debat.

Jørn Pedersen (S):

Det er klart Socialdemokratiets holdning, at folkepensionens grundbeløb ligger fast.

Ifølge den seneste befolkningsprognose fra Danmarks Statistik vil der i år 2030 være 240.000 flere ældre – og med ældre mener vi folk over 65 år – i forhold til det, vi kender i dag. Og i den samme periode vil antallet af personer i den erhvervsaktive alder – det er alderen fra 20 til 64 i den statistik – falde en lille smule.

Der er på den baggrund blevet fokuseret på den fremtidige ældreforsørgerbyrde. Det nærmest antydes, at det danske velfærdssamfund er på afgrundens rand på grund af de fremtidige demografiske forskydninger; man er derfor nødt til nøje at vurdere, hvilke forhold der peger i en anden retning.

Der er for det første muligheden for senere tilbagetrækning. I de seneste årtier er det gennemsnitlige tilbagetrækningstidspunkt blevet fremrykket. Højt ledighedsniveau, altså lavkonjunkturer, har været medvirkende dertil. Lavere ledighed vil givetvis påvirke i modsat retning; der vil være brug for kvalificeret arbejdskraft på

en hel række områder. Ungdomsårgangene vil være relativt smalle i de kommende år. Det vil gøre det naturligt at holde på ældre, erfarne medarbejdere.

Udviklingen i uddannelsesniveaueet vil også få stor betydning. Socialkommissionens analyser viser, at personer med videregående uddannelser i gennemsnit bliver tre år længere på arbejdsmarkedet, end ufaglærte gør.

En anden afgørende faktor bliver produktivitet. Erfaringerne viser, at produktivitet og real-løn stiger omkring 2 pct. om året i gennemsnit over en længere årrække. Produktivitetstigningstakten vil faktisk have en væsentlig større effekt på samfundsøkonomien end det forhold, at der bliver flere ældre.

Der er flere faktorer, der tilsammen gør, at ældreforsørgerbyrden sandsynligvis ikke vil komme til at udgøre en stor økonomisk belastning for de kommende generationer. Det afgørende her er helt klart en økonomisk udvikling, der fremmer beskæftigelsen. Det er ikke urealistisk at regne med en beskæftigelsesfremgang på 200.000 personer i de kommende år. Dette kan meget vel føre til en reduktion i antallet af dagpengemodtagere og kontanthjælpsmodtagere på omkring 150.000 personer.

En forhøjelse af det gennemsnitlige tidspunkt for tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet med bare ét år vil svare til omkring 50.000 personer.

Dette vil tilsammen have lige så stor effekt på den samlede forsørgerbyrde som den isolerede effekt af de næste 30-40 års demografiske forskydning.

Af hensyn til fremtidens pensionister skal Danmark satse på en sund økonomi, fremgang i beskæftigelsen og nedbringelse af statsgælden. Det er rent faktisk en politik, regeringen har påbegyndt. Derfor ønsker Socialdemokratiet ved denne debat at slå fast, at folkepensionens grundbeløb ligger fast og ikke skal gradueres efter anden pensionsindkomst, og at der ikke er planer om ændringer af beskatningen af andre pensionsformer. Vi synes, at det er meget vigtigt under denne debat, som Fremskridtspartiet har rejst – og det synes vi er meget fornuftigt efter den usikkerhed, der har bredt sig – at få slået fast, at der ikke er planer om at ændre forholdene for danske pensionister; de kan trygt se fremtiden i møde også i år 2030, eller hvilke andre år vi måtte finde på at kigge på. Det er et signal, det er meget vigtigt at få sendt herfra, og det vil vi gerne fra Socialdemokratiets side medvirke til.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

De mange rigtige synspunkter, som den socialdemokratiske ordfører nu også gentog fra statsministerens tale, havde jeg egentlig haft en forhåbning om at Socialdemokratiet havde præsenteret i form af et dagsordensforslag, så vi kunne få det fastslået også i form af en afstemning.

Når det ikke er tilfældet, vil jeg gerne have lov til på vegne af Fremskridtspartiet at fremsætte følgende:

Forslag om motiveret dagsorden

»Idet Folketinget konstaterer,

- at de økonomiske forhold blev forringet for folkepensionister som følge af skattereformen, hvorfor regeringen pålægges at fremlægge nødvendige forslag til forbedring af folkepensionen,
 - at folkepensionen skal være en indkomst-uafhængig offentlig ydelse til alle personer over 67 år, hvorfor regeringen pålægges at afstå fra at udhule folkepensionen,
 - at der efter år 2015 kan opstå problemer med at finansiere folkepensionen, såfremt der ikke allerede nu iværksættes en markant omprioritering af statens finanser, hvorfor regeringen pålægges at fremlægge en troværdig plan for omprioriteringen, der kan sikre statens evne til at udbetale folkepension i årene, der kommer,
- går Folketinget over til næste sag på dagsordenen.«

(Dagsordensforslag nr. D 49).

Første næstformand (Ivar Hansen):

Der er nu fremsat følgende forslag om motiveret dagsorden (se ovenfor). Dette forslag indgår i de videre forhandlinger.

(Kort bemærkning).

Jørn Pedersen (S):

Jeg vil gerne komme med et par kommentarer til Fremskridtspartiets dagsordensforslag. Socialdemokratiet kan ikke støtte det af forskellige grunde.

For det første kan Socialdemokratiet ikke acceptere, at det bliver sagt, at de økonomiske forhold for landets pensionister blev forringet ved skattereformen. Det er jo et faktum, at skattereformen betød, at et beløb i nærheden af

2,4 mia. kr. ekstra blev tilført pensionsområdet. Hvis vi skal tilbage til noget tidligere, vil det måske betyde, at vi skulle gå ud og sige til de pensionister: Det, vi én gang har givet, tager vi nu tilbage igen. Sådan vil vi ikke opføre os over for landets pensionister.

Om omprioriteringen af statens finanser vil jeg sige, at det jo altså er sådan, at Socialdemokratiet har indgået en finanslovaftale med Venstre og De Konservative; det har hele regeringen gjort, og vi står naturligvis ved de aftaler, der ligger deromkring. Derfor har vi ingen ønsker om at ændre på de prioriteringer, der er foretaget i den anledning. Så derfor må jeg sige, at det indhold, der ligger i denne dagsorden, kan Socialdemokratiet ikke støtte, og derfor vil vi stemme imod, når vi kommer til den endelige afstemning.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

I Folketingets Socialudvalg blev det i en besvarelse fra socialministeren dokumenteret, at i størrelsesordenen mindst 30.000 pensionistfamilier – det er den terminologi, man bruger fra Socialministeriet – fik reduceret deres disponible indkomst som følge af skattereformen. Vi synes ikke, at det er en ubetydelighed, at disse ganske mange og ofte dårligst stillede pensionistfamilier på den måde fik deres privatøkonomi forringet som følge af skattereformen. Det er rigtigt, at der også var nogle, der tjente på det, men det, der interesserer os, er faktisk også dem, hvor det vender den tunge ende nedad.

Derudover har bruttoficeringen, som jo også var en del af skattereformen, betydet, at ganske mange pensionister har fået deres indkomst og deres indkomstforhold forringet som følge af, at de er så uheldige at eje et hus eller sådan nogle ting, og de kan altså ikke putte murstensstøv på rugbrød. Der skal helst leverpostej på, hvis det skal være noget værd, og derfor ønsker vi, at de forringelser, der skete, skal ophæves – der står ikke, at forbedringerne skal fjernes, men forringelserne skal ophæves – og det er det, vi ønsker at Folketinget skal tilkendegive.

(Kort bemærkning).

Jørn Pedersen (S):

Man kan jo ikke beskyldte Fremskridtspartiet for at løbe fra nogen aftaler, hverken omkring finansloven eller omkring skattereformen, så det vil jeg undlade at gøre. Men jeg vil sige, at for Socialdemokratiet var det omkring skattereform-

men afgørende, at vi trods alt hjalp et sted mellem 650.000 og 680.000 pensionister med bedre vilkår.

Jeg vil også godt sige, at uanset hvor mange argumenter vi kunne få for at vende tilbage til den diskussion, vi havde dengang, så går forespørgslen, der i dag er rejst af Fremskridtspartiet, ud på: Hvad kan vi sige om fremtidens folkepension, og hvad kan vi sige om pensionsbeskatningen?

Der er klart givet udtryk for her fra talerstolen, hvad Socialdemokratiet mener i dette anliggende, og det er de garantier, vi ønsker at give. Men vi ønsker ikke oveni at komme med nye, udgiftskrævende forslag, for modsat hr. Kim Behnke har vi indgået en finanslovaftale, og den vil vi faktisk stå ved.

Og vi vil også nok sige, at uanset hvor længe vi vender og drejer denne debat, så kan man finde mange enkeltstående tilfælde, men det afgørende for os var, at det var dem – når vi taler om pensionisterne – der havde mindst til rådighed til sig selv, der skulle have stigningen, da vi lavede skattereformen.

Og jeg vil godt understrege én gang til: Skattereformen betød, at et beløb på omkring 2,4 mia. kr. blev sendt ekstra ud til Danmarks pensionister.

Det er vi sådan set glade ved kunne ske. Vi synes også, at det var en socialt rigtig måde, det skete på, og hvis vi skal have en forespørgselsdebat om skattereformens virkning osv., mener jeg, det er en anden dagsorden, der skal fremsættes, end den, Fremskridtspartiet jo selv har haft lov til at sætte i dag.

Erik Larsen (V):

Det er jo tankevækkende i denne debat, at hvis den statslige rentebyrde var nul, så var der formentlig ikke nogen problemer med finansieringen. Jeg skal ikke gentage alle de ønsker og alle de ting, som Venstre vil gøre for at sikre grundlaget for velfærdssamfundet, som vi var inde på under den forrige debat, men sige, at vi er glade for, at der er kommet denne redegørelse i dag, ligesom andre har givet udtryk for. Vi synes, det er et godt grundlag for den diskussion og den samtale, som der skal være om dette emne.

Jeg vil dog med en stilfærdig bemærkning tilslutte mig lidt af det, hr. Kim Behnke var inde på: At nu skal vi jo ikke blive overmodige. Nu skal vi lige passe på og tænke på, at noget af det, vi taler om, når vi laver prognoser for fremtiden, altså er skøn, der bygger på nogle ganske

bestemte udviklingstendenser, og derfor er der også fra min side en advarende pegefinger om, at vi nu ikke agerer overmodigt, men at vi virkelig også prøver at dække os ind for nogle scenarier, som måske giver knap så positive udfald.

Når vi ser på folkepensionsområdet, er det helt naturligt, at det for mange er vigtigt, at der er tryk omkring de forventninger, man har til vilkårene, når man selv kommer frem til alderen, og at de, der i øjeblikket modtager folkepension, ligeledes føler sig trygge.

Efter Venstres opfattelse har regeringen et stort ansvar for, at der er skabt uro hos mange omkring folkepensionen. Da regeringen i forbindelse med skattereformen nedsatte folkepensionisternes grundbeløb, sendte man et signal ud til en lang række pensionister om, at ændringer på et sådant område måske også var noget, man kunne forvente i fremtiden.

Jeg er dog glad for, at der her fra talerstolen fra statsministerens side er givet garantier for, at sådanne tanker har man ikke i regeringen, hverken for nuværende eller for fremtiden. Den efterfølgende debat om den store stigning i antallet af pensionister og den deraf følgende store forøgelse af samfundets udgifter har hos mange forøget nervøsiteten og usikkerheden.

Det er Venstres opfattelse, at der er brug for håndfaste udmeldinger fra de politiske partier. Venstre er optaget af de forslag, som Socialkommissionen er fremkommet med, om fleksibel pensionering ud fra princippet jo senere pensionsalder, jo højere folkepension.

Der ligger i Socialkommissionens forslag en lang række gode analyser, en lang række gode forslag. Venstre vil på en sådan baggrund opfordre et bredt flertal i Folketinget til at stå sammen om en fast og urokkelig pensionskontrakt mellem borgerne og det politiske system.

En sådan kontrakt skal indeholde to håndfaste garantier:

- 1) Beskatning af private pensionsordninger må ikke blive skærpet. Hvis der sker ændringer, skal der være tale om lettelser.
- 2) Folkepensionens grundbeløb må ikke blive forringet eller blive gjort yderligere indkomstafhængigt. Hvis der sker ændringer på det område, må det være i retning af mere uafhængighed af anden indkomst.

Vi har brug for mere opsparing til privat pension, og danske borgere skal ikke kunne frygte, at større privat opsparing bliver ædt op af højere skatter eller af lavere folkepension. Hvis ikke sådanne garantier gives fra de politiske partiers

side, lægges der gift for den private opsparing til pension.

Venstre vil gerne være med til at stå bag sådanne garantier, som vi mener må række mange år frem. Venstre håber, at det må være muligt at samle et stort flertal i Folketinget for en sådan politik.

I den sammenhæng er det også vigtigt, at det økonomiske grundlag for at give garantierne bygger på et solidt fundament, hvor man ikke undervurderer de faresignaler for samfundsøkonomien, som med rette kan rejses. Vi skylder den ældre generation og kommende pensionistgrupper at tage det politiske ansvar, så der ikke er frygt og usikkerhed, og at det, der præger tilværelsen for de grupper, er tryk. De har trods alt givet deres bidrag til det samfund, vi har i dag.

Afslutningsvis skal jeg sige med hensyn til Fremskridtspartiets dagsorden, at vi finder, der er positive elementer i dagsordensforslaget. Vi har jo nogle synspunkter, som på mange måder er gentaget her i dagsordenen, men vi er også af den opfattelse, at der i formuleringen af dagsordenen kan ligge nogle forventninger om en forhøjelse af pensionerne, som vi ikke mener der kan være dækning for.

Vi er endelig også af den opfattelse, at der selvfølgelig er en finanslovaftale, som på en eller anden måde kan have betydning for dagsordenens effektivering.

Vi mener dog, der er så mange positive elementer i forslaget, at vi vil tilkendegive det ved at undlade at stemme.

Bendt Bendtsen (KF):

Vi har netop afsluttet forespørgslen om velfærdssamfundet. Nu er det jo ingen tilfældighed, at disse to forespørgsler løber af stabelen samme dag, for elementerne i forespørgslerne er nogenlunde de samme. Debatten om velfærdssamfundet hænger jo netop sammen med de fremtidige pensioner.

Det er som bekendt de stigende aldersårgange og de faldende årgange i den arbejdsduelige alder, som har sat debatten i gang om de fremtidige pensioner. Det kan så heller ikke komme som nogen overraskelse for Folketinget, at antallet af folkepensionister stiger de kommende årtier. Alle er bekendt med denne stigning i forsørgerbyrden, uagtet om vi kan lide begrebet eller ej.

Jeg vil gerne med det samme fastslå, at vi finder det positivt, at regeringen erkender, at en

fortsat finansiering af vores fremtidige vel-færds- og pensionsforhold afhænger af, at vi i dag handler økonomisk fornuftigt og nedbringer vores gæld og de øvrige offentlige udgifter.

Fra konservativ side vil vi gerne fastholde folkepensionens grundbeløb som det forsørgelsesgrundlag, de ældre kan leve af, og som kan give dem en tryk og værdig alderdom.

Vi mener også, det er vigtigt, at de private pensionsopsparringers beskatning skal ligge klippefast, så folk ved, hvad de kan regne med. Alt andet vil være en bombe under den private pensionsopsparring, som er en nødvendighed for samfundet. Så er det sat på plads fra starten.

Socialkommissionen har som tidligere nævnt påpeget, at politikerne burde tage stilling til de forhold, der nu ligger foran os. Økonomiministeren har tidligere talt om at nedsætte et regeringsudvalg, der skulle give politikerne en samlet vurdering af de offentlige udgifter til pensioner, dagpenge og andre overførselsudgifter. Det skulle så danne baggrund for et bredt politisk forlig, som skulle kunne gælde ind i det næste årtusind.

Man har i hvert fald i regeringen påpeget, at der er en problemstilling, som vi allerede nu bør se på. Derfor er jeg også tilfreds med den publikation, som vi netop har modtaget i dag.

Nu er det imidlertid svært at gå om fremtiden. Finansministeren har ved tidligere lejligheder omtalt den kommende forsørgerbyrde som noget, han ikke ser nogen problemer i i dag. Selvfølgelig er det svært, men vi må konstatere, at andre europæiske lande, der ligeledes går mod nogle årtier med mange flere ældre, allerede har indført pensionsreformer.

Kan samfundet udbetale pensioner til en tryk alderdom på lang sigt, spørger man i fore-spørgslen. Der kan man jo kun sige, at det er det til enhver tid producerende erhvervsliv, der afgør sagen. Vi er meget enige i de markeringer, som både regeringen og Venstre er kommet med om folkepensionerne og om de private pensionsopsparringer, men vi betaler jo vores pensionister via årlige skatteopkrævninger. Det betyder, at vi i høj grad er afhængige af, hvordan produktionen udvikler sig, og hvordan vi klarer os i konkurrencen med udlandet.

Som det blev sagt i debatten under den forrige forespørgsel, skal vi have nedbragt statsgælden og de stigende overførselsindkomster. Samtidig skal vi investere i fremtiden med øget uddannelse, teknologiudvikling og forskning, og vi skal have mere gang i beskæftigelsen, så vi

dermed kan sikre samfundets velstand. Der bliver nemlig ikke råd til at betale de kommende pensioner, når det store pensionistboom rammer Danmark et par årtier efter årtusindskiftet, hvis vi ikke får styr på disse problemer.

Det er derfor, at vi under den tidligere debat i dag fra konservativ side har talt om bedre forhold for erhvervslivet, og det kunne vi jo gentage her. Problemet er jo overhovedet ikke, at folkepensionisternes antal stiger med ca. 200.000, som nogle demografer er kommet med et bud om. Problemet er igen, som vi har diskuteret tidligere i dag, de ca. 800.000 arbejdsduelige mennesker i alderen 18-66 år, som i dag er sat uden for arbejdsmarkedet. Det er et af de steder, hvor vi er nødt til at tage fat, og det har vi jo diskuteret tidligere i dag.

Fra konservativ side mener vi, at medicinen er vækst og beskæftigelse med en heraf følgende mindre arbejdsløshed og ikke ensidige grønne afgifter, der ødelægger erhvervslivets konkurrenceevne. Det hjælper ikke at tro, at vi blot kan bevilge os selv mere fritid i form af efterløn, orlov m.v. Disse ordninger er tab af velstand. Det betyder nemlig færre skuldre til at placere samfundets forsørgerbyrde på. I dag er pensionsalderen nede på 61½ år. Ved at flytte den nogle få år er der meget at vinde.

Fra konservativ side så vi gerne nogle af Socialkommissionens forslag støvet af og sat lidt frem på hylderne, f.eks. en mere fleksibel tilbagetrækningsalder, hvorefter ydelsen gøres afhængig af tilbagetrækningsstidspunktet, altså jo højere ydelse, jo længere man venter, inden man går på pension. Samtidig skete der vel heller ikke noget ved at sige til de 40-årige i dag, at de ikke kunne påregne at gå på pension, når de bliver 60 år. Så havde de da god tid til at indrette sig på deres pensionisttilværelse, og så løste vi nogle af de problemer, der kommer, når antallet af pensionister stiger.

Vi vil gerne understrege her, at vi ikke ønsker sanktioner over for dem, som har indrettet deres tilværelse allerede nu på, at de vil gå af inden for de næste åringer, men det er vel ikke for meget at bede de 40-årige om at tænke sig om.

En mulighed var også at hæve alderskriteriet for efterlønnen med et par år - igen med en rimelig årrække som frist, så folk, der har planlagt deres otium, ikke rammes. Men det hjælper ikke at tie forsørgerbyrden ihjel; dertil er diskussionen for vigtig. Nogle vælger at sige, at der aldrig bliver problemer. Det mener vi fra konservativ side måske er lige billigt nok.

Nu er der også talt om, at arbejdsmarkeds-pensionerne løser mange problemer for folk. Dog må vi konstatere, at vi først er ved at bygge disse pensioner op. Ifølge Socialkommissionen vil ca. 40 pct. af de ældre i år 2030 ikke være omfattet af en arbejdsmarkeds-pension. Selv om nogle vil have en privat ordning, vil mange være afhængige af folkepensionen. Derfor er det også vigtigt, at vi kommer med de markeringer, som vi er kommet med i dag om folkepensionens grundbeløb og fremtidens pensioner.

Jes Lunde (SF):

Tryghed i alderdommen er efter SF's opfattelse en grundpille i et velfærdssamfund. Den dag kommer jo for os alle sammen – hvis vi ikke dør i utide – hvor vi ikke er i stand til at forsørge os selv, og hvor vi selvfølgelig så er helt afhængige af, at der er en pension til rådighed, der kan sikre en rimelig levestandard.

Derfor er SF også mest optaget af at diskutere sikkerhedsnettet, at diskutere, hvad vi stiller til rådighed for de mennesker, som kun har folkepensionen at leve af. Dem er der jo altså omkring 400.000 af i Danmark. Det mest afgørende for os er at sikre et ordentligt niveau i denne grundydelse, og det er folkepensionens grundbeløb med tillæg, det drejer sig om.

For at sikre en ordentlig ydelse her er vi nødt til at tage fat i den debat, som mange ikke så godt kan lide herinde, nemlig at så kan vi ikke tillade os at forgylde dem, der i forvejen har meget store pensioner ved siden af. Så går det ikke. Derfor er vi nødt til f.eks. at diskutere, om vi har råd til at have den fradragsret for indbetalinger på kapitalpension, som eksisterer i øjeblikket, for når man har retten til at trække fra, når man laver sin kapitalpension, så underminerer det lige præcis det skattegrundlag, som skal betale pensionen til de dårligst stillede.

Regeringens skattereform indeholdt en række skævheder, og man kan vel sige, at hovedproblemet med regeringens skattereform var, at skattelettelserne var delt ud, sådan at der blev givet mest til de højeste indkomster i samfundet og så lidt til de små indkomster i skattelettelser, at det let kunne forsvinde igen og også gjorde det for manges vedkommende. Det forsvandt nemlig i kraft af stigende kommuneskatter og i kraft af grønne afgifter, så mange, f.eks. folkepensionister, kom ud med et minus dér, hvor de var blevet lovet et plus. Regeringen har så været i gang med at lappe på det efterfølgende, men det grundlæggende problem var altså, at skattereformen var så socialt skæv, som den var.

Derudover var der den meget store pensionspolitiske skævhed i skattereformen, at de store pensionsformuer bliver friholdt fra arbejdsmarkedsbidragene, når de bliver udbetalt, selv om de jo ikke har betalt arbejdsmarkedsbidrag af de beløb, der er blevet indbetalt. Det betyder altså, at de pensionsformuer, der er, fik en meget større realværdi i kraft af skattereformen, fordi de kommer til at nyde godt af de lavere skatteprocenter på indkomster, som andre skatteydere betaler ved at betale nogle arbejdsmarkedsbidrag. Det kommer disse pensionister ikke til.

Man har altså i kraft af at have lavet skattereformen på den måde foræret et ganske betydeligt milliardbeløb til dem, der har store pensionsformuer, og det er selvfølgelig dejligt at være flink, men for SF er det altså lige præcis et eksempel på det, vi ikke har råd til. Hvis man vil sikre de dårligst stillede pensionister, kan man ikke tillade sig at dele store gaver ud til de bedst stillede pensionister. Sådan er det nu engang.

Et særligt problem i pensionsbeskatningen er den måde, vi behandler dem på, som forsøger at tjene nogle penge ved siden af deres pension. SF er mest optaget af det problem, når det gælder førtidspensionister. Vi har jo mange, som er på førtidspension i en meget ung alder, fordi de er alvorligt syge, og hvis de har lyst til at forsøge at tjene noget ved siden af på trods af deres sygdom, synes vi i virkeligheden, det er al ære værd.

Dér er der nogle samspilsproblemer i øjeblikket, hvor kombinationen af, at man skal betale indkomstskat, af, at ens førtidspension bliver sat ned, og af, at man kan gå ned i boligydelse, kan give et meget skrap modtræk, i værste fald måske endda over 100 pct., sådan at det slet ikke kan betale sig at have noget arbejde ved siden af.

Der blev lavet en rapport i 1991 i Finansministeriet i samarbejde med en række ministerier, en rapport om samspilsproblemerne, hvor man forsøgte at belyse det, og jeg vil gerne spørge statsministeren, om det ikke var på tide at lave en ny rapport på dette område i lyset af den skattereform, der er gennemført, og de ændringer, der i øvrigt måtte være foretaget i den sociale lovgivning. Lad os prøve igen at lave et eftersyn på dette område. Hvad er det for nogle sammensatte marginalprocenter, folk kan komme ud for? Det er forkeret, hvis nogen bliver ramt af en reel beskatning på over 100 pct. Det er at tage modet fuldstændig fra folk, som f.eks. i en førtidspensionisttilværelse forsøger at forbedre deres egne økonomiske vilkår.

Det har været diskuteret noget i debatten om pensionerne, om folk trækker sig for tidligt tilbage fra arbejdsmarkedet, om folk går for tidligt på pension, og nogle har direkte foreslået, at man skal ændre på efterlønsalderen, sådan at man skal blive længere tid på arbejdsmarkedet for at gå på efterløn.

Det er vi meget imod i SF. De mennesker, som vælger at gå på efterløn, er ofte dem, som har haft det hårdeste arbejde på arbejdsmarkedet, som er fysisk nedslidte, som faktisk trænger til den pause, efterlønnen kan give dem. Det er det ene synspunkt, vi har.

Det andet er, at nu skal vi passe på at få de to store debatter, vi har kørende, til at hænge sammen. Det kan godt være, man kan argumentere teoretisk for, at folk trækker sig for tidligt tilbage fra arbejdsmarkedet, men det er altså en pointe, der står en lille smule svagt, samtidig med at vi har over 300.000 arbejdsløse. Det vil jeg lige sige, for der er ikke den store gevinst ved at sørge for, at de ældre bliver væsentlig længere på arbejdsmarkedet, hvis man så skal udbetale arbejdsløshedsdagpenge i den anden ende, fordi der er nogle arbejdsløse, som ikke kan få de job, som de ældre kunne have forladt ved at gå på efterløn eller ved at gå på en tidlig alderspension.

Der skal vi altså lige have en vis sammenhæng ind i det, og betingelsen for, at det er relevant at diskutere at opfordre folk til at udskyde deres pensioneringsalder om 10 eller 20 år, når vi kommer i den situation, er altså, at Folketinget har fået løst arbejdsløshedsproblemet. Ellers bliver debatten meningsløs. Der er overhovedet ikke nogen forsørgelsesmæssig gevinst ved at ændre pensioneringstidspunkterne, hvis resultatet er, at det bare er dagpengemilliarderne, der så i stedet for skal betales.

Det er trods alt menneskeligt bedre, at de, som ønsker at gå på efterløn eller på en tidlig pensionering – de, som er trætte – gør det, sådan at der bliver plads til de unge på arbejdsmarkedet. Det er der mere ræson i end at holde de unge ude ved at tvinge nogen til at gå der længere tid, end de egentlig orker. Dette bare for at sætte den debat en lille smule i perspektiv.

Fremskridtspartiet er kommet med et forslag til dagsorden. Der kan da være gode ting deri. Vi er enige i kritikken af regeringens skattereform, men når Fremskridtspartiet skriver, at folkepensionen skal være indkomstuafhængig, må jeg sige, at så står vi af, for folkepensionen

består jo af to dele: Den består af et grundbeløb og et tillæg.

Grundbeløbet pilles der ikke ved, uanset hvad man har af indkomst, undtagen i nogle tilfælde, hvor man har en arbejdsindkomst, der er meget høj, og man har folkepensionen ved siden af. Men på tillægget reguleres der jo i øjeblikket.

Hvis man har store pensioner ved siden af, reguleres éns tillæg ned, og sådan skal det efter min mening også være. Det vil jeg gerne sige.

Resultatet af Fremskridtspartiets dagsorden er, at vi får en milliardmerudgift lige præcis til den bedst stillede del af pensionisterne, og det er ikke det, vi slås for i SF. Vi er, som jeg startede med at sige, mest optaget af at sikre sikkerhedsnettet for de dårligst stillede pensionister. Jeg synes også, det er det, andre partier herinde burde være optaget af.

De bedst stillede pensionister skal såmænd nok klare sig. Der er nogle, der i deres pensionisttilværelse har en så god pensionsordning, at de får en endda meget god levestandard. Det er ikke vores problem herinde. Vores problem er at sørge for de dårligst stillede. Det synes jeg enhver debat om folkepensionen herinde burde dreje sig om.

Kirsten Jacobsen (FP):

Regeringen er jo selv noget skyld i, at en masse af vores 700.000 pensionister har følt sig utrygge, fordi man har sendt signaler ud om, at der efter år 2015 eller 2020 ikke ville være råd til at betale folkepensionen.

Alle kan jo være glade for de hæfter og de oversigter, regeringen har udleveret i dag, men når vi skal have debatten i dag, havde det unægtelig været bedre for ordførerne, hvis man havde haft et par dage til at se, hvad det er for garantier, regeringen siger ligger deri, og er de nu også håndfaste, vil de nu også kunne holde vand i fremtiden?

Det har vi ingen mulighed for, og derfor skal jeg bare sige, at det i hvert fald er godt, at vi har noget på tryk, og så må vi på et senere tidspunkt diskutere, hvorvidt vi synes, det er godt eller skidt.

Når pensionisterne føler sig utrygge, kan jeg i og for sig godt forstå det, for folkepensionister her i landet har jo været vant til, at de løfter, man gav dem, holdt man sjældent.

Der er nok andre folketingsmedlemmer end mig, som modtager breve hver eneste dag fra folk, der taler om Den Sociale Pensionsfond. Noget af det, Folketinget har gjort – og som jeg

tror har gjort de fleste folkepensionister rigtig godt gale i skralden – er, at der igennem mange år var en særskat, et særligt beløb på selvangivelsen, hvor der skulle indbetales til en social pensionsfond, som på et eller andet tidspunkt, når vi skulle på folkepension, skulle give en ekstra skilling til at forsøde tilværelsen med. Alle disse 150 mia. kr. er let og elegant ved hjælp af noget regnskabsgymnastik blevet fjernet, og man er oven i købet så genial, at man er i stand til at finde ud af, at der skal betales realrenteaftgift af nogle penge, som vi i grunden slet ikke ejer selv.

Dernæst var pensionisterne også ude for i forbindelse med regeringens skattereform, at alle de dyre løfter om, at pensionisterne ikke ville blive ramt – de ville få fuld kompensation for de stigende ejendomsværdier i form af en nedgang i lejeværdien, hvis de boede i eget hus, og kompensation, hvis de boede i lejlighed – jo heller ikke holdt vand. Det er en kendsgerning i dag, at utrolig mange folkepensionister gik ned i indkomst i forbindelse med gennemførelsen af skattereformen.

Nogle af de pensionister, som vi hver dag får brev fra, og som kan dokumentere, at det gik dem ilde, er alle de tjenestemænd, som gennem samordningsfradraget fik reduceret deres indkomst.

Den tillid, der skal være, hvis vi ikke skal have debatten alt for ofte, er ikke til stede hos pensionisterne, og det er desværre politikernes skyld. Pensionisterne er blevet snydt alt for tit.

Jeg tror også, det er et problem, at først skar man grundbeløbet væk for de 67–69-årige, hvis de var i arbejde, og nu har man skåret det væk også for dem, der er over 70. I Fremskridtspartiet har vi den grundholdning – det fremgår også af vores dagsorden – at folkepensionen skal være en ydelse, som alle har ret til at få, når de bliver 67 år, og den skal alle have ret til, uanset hvilket stade vi har haft i livet, og uanset hvilken situation vi er i som pensionister.

Vi har set med skattereformen, at man har været villig til at flytte rundt på begreberne: Grundbeløbet, som er indkomstbestemt, og – som SF's ordfører så rigtigt sagde – tillæggene, som er indkomstbestemte. Jo mere man gør det, jo mere laver man jo hele folkepensionen indkomstbestemt. Det er Fremskridtspartiet inderligt imod, og det er derfor, den pind står i dagsordenen.

Når man har fulgt debatten både blandt eksperter og regeringsmedlemmer om den fremti-

dige pension om, hvorfor man eventuelt enten havde råd til eller ikke havde råd til at fortsætte efter år 2030, ser man jo, at alle eksperterne tager som udgangspunkt i debatten, at den nuværende fordeling af statens midler er en statistisk størrelse, som man altså ikke kan flytte rundt på. Det er nærmest en naturlov, at den kan vi ikke ændre. Vi ser det i det lille hæfte, som regeringen har rundsendt i dag, og som hedder »Pensionssystemet og fremtidens forsørgerbyrde«. Der er der på side 15 i boks nr. 3 noget, der hedder »langsigtede politikovervejelser«. Der ses det, hvad det er, man siger vil have betydning.

Jo, det er en nedbringelse af arbejdsløsheden. Ja, det har vi alle et inderligt håb om.

Det er en afvikling af den offentlige gæld. Det har vi også alle sammen et inderligt håb om.

Det er at vende udlandsgælden til et tilgodehavende. Det har vi også et inderligt håb om.

Og så taler man om en senere tilbagetrækning og en belønning, altså håb, forhåbninger og store teorier.

Men man siger ikke: Hvad, hvis vi nu i år 2025 eller 2030 finder ud af, at forhåbningerne ikke har holdt vand? Jamen så må vi flytte på nogle andre skruer. Jeg tror ikke, det kan nytte noget, at man gør det til den tid. Man er nødt til at begynde at flytte rundt på skruerne inden. Det handler om, at man giver udtryk for, at man er villig til at lave en omprioritering af samfundets midler.

I alle andre sammenhænge i den offentlige husholdning er det jo sådan, at hvis man går ned i indkomst, må man til at se på sit budget, og så må man først sætte penge af til det, der er mest vigtigt, og det er formentlig mad. Så må man sætte penge af til medicin, og så må man sætte penge af til børnenes tøj osv.

Hvis man brugte den samme filosofi, betød det for staten, at man kunne spørge sig selv – hvis man var i en situation, hvor der vitterlig var udsigt til, at man ikke kunne betale de ældre veltjente medborgere den folkepension, som man ellers har lovet dem – om man fortsat skulle give 9 mia. kr. til ulandene. Man kunne se på, om man fortsat skulle have en Østhjælp og en miljøhjælp på 6 mia. kr. eller en kulturstøtte på 14 mia. kr., om man skulle bruge 18 mia. kr. på udlændinge, osv. osv.

Aldrig nogen sinde har man givet udtryk for, at man var villig til at flytte rundt på de størrelser for at reducere nogle budgetter for at sikre folkepensionisterne. Jeg synes, det er et sølle

land og et sølle samfund, hvis man ikke både i ord og i handling vil være villig til at sørge for sine egne medborgere, både dem, der er gamle, dem, der er syge, og dem, der af anden grund ikke kan klare sig selv, før man begynder at påtage sig at hjælpe resten af verden.

Statsministeren svarede så flot og med stor inderlighed i blikket i forbindelse med det sociale topmøde på spørgsmålet, om noget af det her ville hjælpe:

Jo, det vil hjælpe, det vil gøre en forskel, for det har vi bestemt at det skal gøre.

Det lød flot. Selvfølgelig kan man politisk bestemme, og det er netop det, man skal gøre. Man skal bestemme, at vi giver både de nuværende og de fremtidige folkepensionister den garanti, at når man bliver 67 år, så skal man have krav på at få en ydelse af staten, der har en sådan størrelse, at man er i stand til at leve resten af sit liv på en værdig og ordentlig måde. Hvis der af nogle forskellige grunde bliver huller i budgettet, er det nogle andre klodser, vi flytter rundt på, før vi begynder at reducere ydelserne til jer.

Den slags håndfaste garantier har man krav på, og det er dem, der ligger i Fremskridtspartiets dagsorden. Derfor håber vi også, at man stemmer for den.

(Kort bemærkning).

Bendt Bendtsen (KF):

Jeg nåede ikke i min ordførertale at komme ind på forslaget om motiveret dagsorden fra Fremskridtspartiet.

Fra De Konservatives side kan vi sige, at der er mange gode elementer i Fremskridtspartiets dagsorden. Dog kan vi ikke gennemskue, hvor meget forslagene til forbedringer berører den indgåede aftale om finansloven, og jeg skal derfor meddele, at vi vil undlade at stemme til dagsordenen.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Til fru Kirsten Jacobsen. Det er rigtigt, at vi alle sammen har fået breve og henvendelser fra pensionister både før, under og efter skattereformen, hvor de beklager sig over, at deres indtægter er gået ned.

Jeg har meget nøje gennemgået alle de henvendelser, jeg har fået, og jeg har fundet fire effekter, som har haft med deres indtægter at gøre, men som ikke havde noget som helst med folkepensionen at gøre og i øvrigt heller ikke

havde noget som helst med skattereformen at gøre.

For det første har der gennem en årrække været en stærkt faldende rente i Danmark, og det betyder, at alle pensionister, som har en opsparing, hvis renter de regner med at skulle bruge af til det, der giver smør på brødet, det, der giver julegaver til børnebørnene og måske udbetaling til en ny bil, har måttet se værdien falde, fordi renten er faldet – en politik, som vi alle i Folketinget har været enige om at føre, fordi en faldende rente var godt for beskæftigelsen, men det er altså ikke godt for dem, der har opsparing. Derfor betyder det lavere indtægter for pensionisterne.

Dernæst har vi indført en regel om, at også de over 70-årige får nedtrappet grundbeløbet, hvis de har en arbejdsindkomst på over et vist antal 100.000 kr. Det ærede medlem hr. Erhard Jakobsen, som selv er erhvervsaktiv op i en høj alder, har netop været en af dem, der blev ramt af denne regel. Det er altså ikke de stakkels, fattige små folkepensionister, som ikke har nogen som helst andre muligheder end det. Der er tale om højtlønnede mennesker, der sandelig har arbejdsindkomst ved siden af.

Og så er der samordningsfradraget for tjenestemandspensionisterne, det, som vi også kalder departementschefernes klub; det er de nu ikke alle sammen, men de har ikke fået kompensation for, at samordningsfradraget er blevet opretholdt. Det blev en selvstændig aftale, som blev gennemført samtidig med skattereformen, men som ikke var en del af selve skattereformen. Så til fru Kirsten Jacobsen: Det er heller ikke de mest usle folkepensionister, der er blevet ramt af dét.

Endelig er der så de stigende ejendomsvurderinger, som har betydet, at ejendomsskatterne selvfølgelig også er steget i mange kommuner. Det er en naturlig konsekvens af, at der er kommet sikkerhed for og vished om, hvordan skatteudviklingen bliver i de kommende år. Intet af dette har noget med folkepensionen at gøre.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Uanset hvilken aftale det ligger i, så er det jo en kendsgerning – det sagde fru Elisabeth Arnold også – at tjenestemændene blev ramt. Fru Elisabeth Arnold sagde så, at det ikke var de mest usle, der blev ramt, men det er jo altså både postbude, politibetjente og andre, som jeg går ud fra at fru Elisabeth Arnold ikke mener er fyrsteligt lønnet.

Må jeg så ikke med hensyn til dem over 70 år sige: Jamen det er en arbejdsindkomst på 180.000 kr. Men hvor er logikken? For hvis man har en formueindkomst på 14 mio. kr., så bliver beløbet ikke reduceret, men hvis man har lyst til at vedblive med at være aktiv og fortsætte med at arbejde, efter man er blevet 70 år, så bliver man ramt. En folkepensionist, der er gift med én i arbejde, bliver også ramt. Alle boligejerne blev ramt. Det behøver man ikke store regnestykker for at regne ud, for man kan bare tage den reduktion, der skete af lejeværdien. Vi har jo skatteministerens egne svar på, at den ikke gav fuld dækning for de stigende ejendomsværdier. Så der var nogle, der blev ramt.

Jeg synes ikke, det er nogen idé at bruge hele debatten i dag på at sige det, for vi har haft debatten, da vi havde den debat, der hed pensionisterne og skattereformen, og da havde vi alle de her ting på bordet. Det var da også helt klart, at selv regeringen indså, at der var nogle, der blev ramt.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg må sige til fru Kirsten Jacobsen, at det kan ikke nytte noget at sige, at tjenestemandspensionisterne blev ramt. Nej, der var nogle, der fik forskellige grader af kompensation, og der var nogle, der fik forskellige grader af forventning opfyldt. Der var ingen, der blev ramt, men der var nogle, der fik mindre end andre oven i, hvad de fik i forvejen.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Jeg vil ikke slås med Det Radikale Venstre om navnet til barnet. Jeg vil kun konstatere, at barnet blev ramt.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Fru Elisabeth Arnold. Denne gang er det ikke en kort bemærkning.

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg ved ikke, hvordan det kan være, at Fremskridtspartiet ofte rejser disse forespørgsler om folkepensionen, men det synes altså at være et fast tilbagevendende tema for dem. Det har åbenbart denne gang været en artikel i Berlingske Tidende, der har givet Fremskridtspartiet et påskud til endnu en gang at få en debat med den skjulte dagsorden atter at rejse tvivl om, hvorvidt der her i Folketinget er vilje til at sikre

folkepensionens grundbeløb til ældre medborgere i samfundet.

Jeg vil gerne på Det Radikale Venstres vegne med det samme sige, at Det Radikale Venstre anser folkepensionen for at være et ubetinget gode i vores samfund. Vi værner om den, og vi vil gøre alt, hvad der står i vores magt for at sørge for, at samfundet kører så godt, at vi stadig væk ved de unge mennesker, der er i arbejde, kan finansiere, at de ældre medborgere kan få en tryk alderdom.

Spørgsmålet er, hvad det er for forventninger, folk har, når de nærmer sig pensionsalderen, når de bliver folkepensionister. Der er ingen tvivl om, at folk, der kommer i 67-års-alderen, og som går på folkepension, ved, at de får en folkepension af en vis størrelse. Det beløb holder vi fast ved. Det er sagt af flere andre ordførere, og det bliver også sagt flere gange af mig.

Men er det nok til at sikre en tryk alderdom? Det er jo dét, der er spørgsmålet. Der er mange, der i dag har været inde på, at vi har en stigende andel af ældre medborgere, men så vidt jeg husker, er der ingen, der har været inde på, at sammensætningen af de ældre medborgere nu er fundamentalt forskellig – eller deres karakter, deres forventninger til alderdommen er anderledes, deres forventninger til levefoden er anderledes, end den var for blot en generation siden.

De pensionistægtepar, der gik på pension for 10 år siden, var for en store gruppes vedkommende et LO-arbejderpar, der gik fra én arbejdsindkomst til to folkepensioner, for så god er vores folkepensionsordning her i landet, at også husmødre, som aldrig har været på arbejdsmarkedet, får folkepension. Det typiske pensionistægtepar var for 10 år siden en LO-arbejder og hans kone, dvs. én arbejdsindkomst, to folkepensioner, og det er slet ikke dårligt. Det er der faktisk mange som får en udmærket alderdom af, og de kan opretholde noget, der minder om deres hidtidige levestandard, i mange, mange år og har det helt fint med det.

De pensionistægtepar, der går på pension om 10 år, ser helt anderledes ud. Det er pensionistægtepar, hvor begge parter har haft del- eller fuldtidsarbejde i en lang, lang, lang periode, måske hele deres liv, og som har vænnet sig til en meget høj levestandard. Hvis de begge to lige pludselig, når de bliver 67 år, går på folkepension med det niveau, vi kender nu, så bliver det noget, der kan mærkes.

Det ved vi, og det har vi vidst i mange år, og derfor har dette Folketing også handlet derefter, for vi har jo godt kunnet se, hvordan problemerne ville opstå: Kravene fra pensionistgenerationerne ville selvfølgelig blive meget, meget større, for det bliver selvfølgelig meget vanskeligt at opretholde den levestandard, man har haft i mange, mange år med to fulde indkomster, hvis det alt sammen skal offentligt finansieres.

Derfor har vi også med mange partiers hjælp herinde i Folketinget gennemført adskillige fornuftige tiltag for at supplere folkepensionen for dem, der har været på arbejdsmarkedet i mange år.

Jeg vil blot nævne ATP-systemet, som har været inde i billedet i mange år, og også de arbejdsmarkedspensioner, som der allerede er truffet beslutning om, men som nu foreløbig tæller meget lidt i det store regnskab, fordi det tager tid at tjene op til en følelig arbejdsmarkedspension. Hvis det kun er en lille smule af lønnen, man indbetaler eller aftaler i forbindelse med overenskomsterne, så varer det selvfølgelig mange år, inden det er noget, der kan mærkes. Vi ved allerede nu, at det måske tager 20 år, inden det bliver noget føleligt, noget at regne med.

Ud over det er der så de individuelle pensionsopsparinger, som flere og flere benytter sig af, for alle kan regne fremad og se, at folkepensionen er, som den er. Hvis vi skal opretholde vores levestandard, så skal vi have noget ekstra, og derfor indbetaler man på pensionsordninger i forventning om at få en portion penge udbetalt den dag, man bliver pensionist.

Vi er helt uenige med Socialistisk Folkeparti i, at vi måske skulle se på rentefradraget for kapitalopsparinger. Vi mener, det er meget vigtigt, at der animeres til, at private personer, som har råd til det, sparer op med henblik på at supplere deres indkomst i alderdommen.

De fradragsordninger, der er, er fornuftige, de er rimelige, og de er symmetriske. De svarer til, at der er en beskatning af det pensionsbeløb, der kommer ud, når pensionsalderen nås, og det er vigtigt, at vi fastholder incitamentet til, at man sparer op i en periode, hvor man har mulighed for det.

Derfor kan jeg kun sige, at Folketingets parti er har handlet langsigtet, vi har givet mulighed for privat opsparing, vi har været med til at animere til indførelsen af arbejdsmarkedspensionerne, og vi har også givet vind til ATP-ordningerne. Det er alt sammen noget, som tilsammen

skal udgøre de fire søjler, som pensionsordningerne samlet består af.

Folkepensionen rører vi ikke, men det er ikke nok til at opfylde de forventninger, som fremtidens pensionister har; det er jo os selv, vi taler om, det er vores egen generation. Om 10, 15, 20 år, når vi skal ud og være pensionister, så vil vi jo ikke nøjes med den basisydelse, som en folkepension er. Vi vil gerne have mere, og det er der ikke noget at sige til, men vi må altså selv sørge for en del af det.

Det Radikale Venstre vil sikre, at folkepensionen bevarer sit niveau, og vi vil så i øvrigt bruge de instrumenter, der er til rådighed, herunder en tilbagetrækningsalder fra arbejdsmarkedet. Vi vil sørge for, at ledigheden bliver bekæmpet, vi vil sørge for, at statsgælden bliver afviklet, og vi vil sørge for, at der stadig væk er nogle børn, der kan vokse op og bidrage til samfundets produktion, så vi kan have en god og sund økonomi i Danmark, som gør, at vi stadig væk kan sørge for vores ældre medborgere.

Frank Aaen (EL):

Det er et godt materiale, der er fremlagt af regeringen som svar på den skræmmekampagne, der har kørt med, at der ikke skulle være råd til at betale pensionerne til fremtidens pensionister.

Den viser jo med al tydelighed, at hvis vi bare får fjernet en betydelig del af arbejdsløsheden, så er vi ude over de økonomiske problemer, som der tales om. Hvis vi får fjernet statsgælden og sparet renterne, ja, så er der også rigelig råd til den udbygning, der alene ligger ud fra de demografiske forhold.

Vi synes, at rapporten understreger, at samfundet er rigt nok til også i fremtiden at sikre alle pensionister og i det hele taget sikre alle, der bor i det her samfund, et rigt liv. Det synes jeg er godt at få slået fast.

Det, den er knap så god til at beskrive, selv om der dog er lidt med, er det, der for os er det afgørende problem ved fremtidens pensionsforhold, nemlig det fordelingspolitiske. Der synes jeg nok, at man har brug for nærmere analyser end dem, vi har. For det er jo ikke nok, at vi som samfund kan sige, at vi kan klare at betale til pensionisterne som blok, vi er jo nødt til at tage fat i og se på, hvad den enkelte pensionist kan regne med at få udbetalt i pension; og her kunne man altså ønske sig lidt flere analyser end dem, der er i rapporten. Men alligevel så viser den noget, som jeg synes bør give anledning til eftertanke.

I analysen om, hvor meget folkepensionisterne får udbetalt her i 1994, ser vi jo, at de 2 pct. rigeste pensionister får 3 gange så meget udbetalt i pension, folkepension, ATP og andre pensionsordninger – 3 gange så meget i pension som det, over halvdelen af dagens pensionister må nøjes med. Det er altså en forskel, der er til at tage at føle på.

Man har også lavet en fremskrivning i rapporten, hvor man ser på situationen i år 2040. Den viser, at én, der er på arbejdsmarkedet med en relativ lav løn eller har været det op til pensionsalderen, og som i alle årene har haft en 9 pct.s pensionsordning, vil få udbetalt 50 pct. mere i pension end dem, der på grund af sygdom, arbejdsløshed, eller f.eks. fordi de har været hjemmegående og altså ikke har været på arbejdsmarkedet. Og sammenlignes en pensionist, der har en pensionsordning til 9 pct., med en pensionist, der har været lønmodtager uden arbejdsmarkedspension, så vil den med arbejdsmarkedspensionen have modtaget 30 pct. mere i pension end den uden arbejdsmarkedspension.

Det er altså nogle forskelle, der er til at tage at føle på hos folk, der måske har gået ved siden af hinanden på samme arbejdsplads i et helt liv, hvor den ene har været deltidsansat, men altså bare hele tiden har fået fornyet deltidsansættelsen eller den midlertidige ansættelse og har været uden for pensionskassen, hvorimod den anden har været med i pensionskassen, ja, så er der altså bagefter en forskel på udbetalt pension på 30 pct.

Så er det, at jeg kunne ønske mig – jeg vil også godt spørge statsministeren, om det ikke er muligt – at der kunne laves fremskrivninger, der viser et billede af fremtidens pensionister i år 2040, fremskrivninger, der tager endnu flere eksempler med end dem, der er i denne rapport, og som tager fat i de højtlønnede, der har en femtenprocents pensionsordning, og som desuden har haft penge til hvert år at indsætte store beløb på en kapitalpension.

Så begynder vi at kunne se, hvor klassedelt fremtidens pensionister i det her samfund bliver. Der bliver dem, der har gået uden for arbejdsmarkedet og må nøjes med folkepensionens grundbeløb og tillæg, og så dem, der altså har sikret sig en meget stor privat pensionsopsparing. Og så er det altså, at vi når dertil, hvor nogle får en meget større pension end dem, der må nøjes med folkepensionen.

Som vi før har været inde på fra Enhedslistens side – og som hr. Jes Lunde fra SF også

lige kort var inde på, selv om vi jo ikke er helt enige om at gå helt til biddet, SF vil kun tage fat i den lille del – så er problemet fradragsretten for pensionsindbetalinger.

Det er altså et kuleskørt system, at man i indeværende år giver statstilskud i størrelsesordenen 27 mia. kr. til privat pensionsopsparing, og efter et system, hvor de, der er højtlønnede, hvor de, der har råd til selv at spare op uden statens tilskud, får mest. Og de, der ikke har råd til at spare op, får ingenting. Det er et skørt system.

Jeg synes, det er hykleri, når Fremskridtspartiet her kan stille sig op og sige: Uha, uha, har vi råd til at betale folkepension til fremtidens pensionister – og så samtidig holde fast i, at vi skal have sådan et system, hvor vi pr. automatik via en skattefradragsregel giver en så ulige behandling af dem, der engang bliver fremtidens pensionister.

Det er jo os, der er i den arbejdsdygtige alder i dag, der får mulighed for og har mulighed for at få dette statstilskud til fremtidens pension. Det er ikke os, der har problemet. Det er ikke de velbærgede, der har problemet, om der er råd om 30–40 år. Nej, det er dem, der ikke har adgang til dette skattefradrag, der har problemet.

Og det skulle Fremskridtspartiet forholde sig til, i stedet for bare at stå og snakke om det i al almindelighed og mene, at det er de endnu svagere, nemlig indvandrere, eller dem, der har brug for at få forskellige former for sociale ydelser i dag, eller hvad ved jeg, der skal holde for. Nej, lad de rige holde for, så kan vi begynde at snakke om at finde nogle penge, der sikrer fremtidens pensionister. Og de rige er altså dem, der i dag hæver dette skattefradrag; vi giver op til flere hundrede tusinde kroner om året i skattefradrag til folks private pensionsopsparing. Der har vi problemet.

Hvad er 27 mia. kr., som vi i dag giver til det dér tagselvord, hvor de rigeste tager mest? Jamen det skal jo sammenlignes med en udbetaling til folkepensionisterne i dag på 50 mia. kr. Det er altså en ganske stor procentdel, vi taler om. Jeg synes nok, at man skulle tage det aspekt ind.

Jeg vil også sige, at det er hykleri, når Venstre beklager sig over, at renten på statsgælden er så stor, at det kan være en trussel mod fremtidens pensionister. Jamen når statsgælden og renteutgiften er så stor, så er det jo lige præcis det samme problem: Vi putter statens penge over i de private pensionskasser, i livsforsikringselskaber.

berne, i bankerne, hvor de så kan ligge og blive forvaltet af dem, spekuleret med dem, så man på den måde kan hæve renter på statsobligationer hvert eneste år. Det er dér, problemet er med statsgælden og renten, og det er dét, vi skal tage fat på, hvis der er en ægte bekymring for, om der nu også er penge nok til fremtidens pensionister.

Jeg vil sige, at det, jeg håber på i dag, er, at vi kan holde op med at diskutere, om der er råd, og i stedet for kommer i gang med at diskutere, hvordan fordelingen af pensionerne skal være i fremtiden. Dét er den vigtigste debat i dag overhovedet. Det er ikke, om der er råd, men hvordan vi fordeler de penge, der er til fremtidens pensionister, der er problemet.

Hvordan får man garantier, der rækker ud i fremtiden? Det er jo svært, og lige meget hvor mange papirer man skriver under på, så er det selvfølgelig svært.

Jeg vil sige, at det første, man kan gøre, er selvfølgelig at lade være med at opbygge en kæmpemæssig statsgæld på baggrund af fradragsretten til pensionsindbetalinger. Det var da det første, man kunne gøre. Så stod vi i hvert fald friere om 20–30 år, for så var statsgælden under alle omstændigheder meget mindre.

Men noget andet, man kunne gøre, var at lave om på hele det system, vi har med overførselsindkomster, hvor overførselsindkomsterne er bygget op i forskellige kasser. Nogle får af en kasse efter ét system, nogle af en anden kasse med et andet system, og nogle tredje efter et tredje system, hvor vi hele tiden kan sige, at der kun er råd til at give lidt til dem, og så må vi lade være med at give til nogle andre.

Måske skulle vi lave hele vores ydelsessystem om, sådan at der bliver en større grad af fællesskab og interessefællesskab mellem dem, der modtager overførselsindkomster – et element, der også var inde i den foregående debat. Hvis vi laver en ens grundydelse til alle, der er uden for arbejdsmarkedet – det vil først og fremmest sige pensionister og uddannelsessøgende, der er de største grupper – så har Enhedslisten foreslået, at det skulle være lig de nuværende arbejdsløshedsdagpenge. Det vil også sige, at de arbejdsløse er inkluderet, men vi vil dog sige, at hvis man er medlem af en arbejdsløshedskasse, så kan man få et supplement til denne grundydelse.

Hvis vi laver sådan en grundydelse og bygger systemet op på den måde, så er vi jo sikre på, at man ikke længere bare kan splitte folk op, som

man kan i dag. Men der vil være en meget stor gruppe af mennesker, der har et interessefællesskab i, at denne grundydelse bliver ved med at have en høj værdi og er ens for alle.

Jeg skal slutte af med at sige, at vi ikke kan stemme for dagsordenen fra Fremskridtspartiet. Vi er helt uenige i den problemstilling, den bygger på.

Statsministeren (Poul Nyrup Rasmussen):

Tak for debatten. Jeg glæder mig over, at der fra alle sider – ja, jeg tror faktisk alle – er enighed om, at der ikke skal røres ved folkepensionen. Det ser jeg som en stor opbakning til regeringens politik.

Det er regeringens klare holdning – som jeg har sagt det i dag og også tidligere – at der er ingen, absolut ingen grund til at frygte, at vi ikke også i fremtiden vil have råd til at fastholde folkepensionens grundbeløb som det faste fundament for supplerende pensionsopsparing.

Jeg skal i dag ikke gå ind i debatten om den skattereform, der er gennemført. Det har vi haft lejlighed til tidligere, som en af ordførerne var inde på. Jeg vil blot lige slå den enkle kendsgerning fast, at der jo for folkepensionistgruppen som helhed kontant blev udbetalt over 2 mia. kr. ekstra i forbindelse med skattereformen. Jeg konstaterer det blot, men skal ellers ikke gå ind på den side af sagen.

Jeg skal derimod opholde mig ved det, som jeg synes er det centrale, og som flere har været inde på. Hvis den økonomiske politik – med en bæredygtig økonomisk vækst – som den er tilrettelagt, kan fastholdes i årene helt frem til år 2030–2040, de næste århundreder, og en dertil koblet konsekvent beskæftigelsesfremmende politik, der indebærer et klart fald i arbejdsløsheden, som igen indebærer, at når vi når en 4–5 pct. arbejdsløshed i vores land, så betyder det, at der er et landskab foran os, som bestemt skaber finansielt grundlag for at fastholde de ønsker, vi har til pensionsudbetalingerne i fremtiden.

Det andet er, at vi bruger vores økonomi til at få fjernet underskuddet på de offentlige finanser og bruger pengene til – som også hr. Erik Larsen fra Venstre var inde på – at få lagt en strategi, der sikkert over årene gradvis nedbringer vores statsgæld med henblik på helt at fjerne den. Det vil i sig selv på lidt længere sigt betyde en væsentlig aflastning på rentesiden, rentebyrdesiden, i forhold til sammenhængen over til de offentlige finanser.

Det sidste punkt, jeg vil nævne, som man ofte er tilbøjelig til at glemme – koblingen er nem, når man kalder det fremtidens forsørgerbyrde – er, at hovedparten af de ældre heller ikke i år 2030–2040 vil være en byrde. Der vil også til den tid være et helt overvejende flertal af ældre, der er ressourcestærke personer. Det vil sige mennesker, som har overskud til at være sammen med andre ældre og dermed være sammen om i et netværk at bekæmpe den ensomhed, som ofte får et helt særligt skub i retning af, at ældre bliver syge på et tidligere tidspunkt, end der egentlig behøvede at være et fysisk motiv til.

Alt i alt er det grundliggende svar og konklusionen på den redegørelse, regeringen har lagt frem i dag, ikke, at det er et spørgsmål, om vi kan klare fremtidens forsørgerbyrde, men hvordan vi kan klare fremtidens forsørgerbyrde. Og fører vi en politik efter de hovedlinjer, jeg har nævnt her i dag, så giver vi som politikere dermed det allerbedste bidrag til efterkommende generationers politiske opgaver, så leverer vi de kommende generationer et grundlag for, at forsørgerbyrden også i næste århundrede vil blive løftet, uden at velfærdssamfundets grundliggende principper svigtes.

Kim Behnke (FP):

Jeg er desværre ikke så privilegeret, at jeg kan takke for den store opbakning til det dagsordenforslag, vi har foreslået fra Fremskridtspartiet, men jeg vil komme med en klar tilkendegivelse af, at vi er meget tilfredse med, at der i dag under debatten er kommet et utvetydigt budskab til den danske befolkning, som gælder noget så vigtigt og noget så fundamentalt som spørgsmålet om folkepensionen.

Jeg deler selvfølgelig statsministerens glæde over, at den tilkendegivelse i dag er kommet fra stort set samtlige partier. Enhedslisten havde lidt deres egen fortolkning af begrebet, men bortset fra det så gav Enhedslisten ikke udtryk for, at der skulle ændres ved folkepensionen som sådan.

Men jeg vil ikke strække mig så langt, som statsministeren gjorde, nemlig at konkludere, at det var det samme, som at Folketingets partier dermed bakkede fuldt og helhjertet op om regeringens politik.

For nok er vi enige i de seks punkter, statsministeren nævnte i sin første besvarelse, nok er vi enige med Socialdemokratiets ordfører, hr. Jørn Pedersen, der siger, at vi skal have vækst, vi skal have gælden sat ned, og vi skal fastholde folke-

pensionen. Men der er den lille gradsforskel mellem Fremskridtspartiets synspunkt og så tilsyneladende Socialdemokratiets synspunkt: Hvor Socialdemokratiet primært taler om folkepensionens grundbeløb, taler vi i Fremskridtspartiet om folkepensionen som sådan, og de forskellige tillæg og mange ydelser ud over grundbeløbet er jo også en del af folkepensionen. Og vi ønsker altså at tilkendegive, at det er hele folkepensionen, der ligger fast.

Jeg vil ikke fortolke hr. Jørn Pedersens udsagn sådan, at man kan frygte, at der i de kommende år vil være en anledning til, at de forskellige tillæg kan reduceres, f.eks. gøres mere indkomstafhængige, end de allerede er i dag. Jeg synes, de andre tilkendegivelser, vi har fået i dag, vidner om, at det nok ikke er sådan, det skal forstås.

Men som sagt, bortset fra, at det kun skulle være folkepensionens grundbeløb, der ligger fast, så er vi aldeles enige.

Jeg deler også hr. Erik Larsens og Venstres synspunkt om, at hvis vi bliver ved med at have en post på finansloven med 60 mia. kr. i renteutgifter, så får vi altså problemer i de kommende år, for denne rentekonto er som en gøgeunge, der hvert år puffer andre forskellige bevillinger ud af finansloven, og derfor er der en selvstændig målsætning i at få den udgift sat ned. Og det gode ved at sætte den udgift ned er jo, at der er ingen, der brokker sig over det. Hvis man derimod gennemfører besparelser på alle andre punkter i finansloven, så får man vrøvl med interesseorganisationer og tilskudsmodtagere, men der er ingen, der brokker sig, hvis rentekontoen bliver sat ned.

Hr. Bendt Bendtsen fra Det Konservative Folkeparti gjorde ret i at understrege, at det selvfølgelig er vores erhvervsproduktion, der er grundlaget, og at medicinen til at sikre folkepensionen i de kommende år er vækst i erhvervsproduktionen. For det er jo korrekt, som hr. Bendt Bendtsen sagde det, at det stadig væk er sådan – indtil man følger Fremskridtspartiets politik – at man årligt afsætter beløb på finansloven til finansieringen af folkepensionen, og så må vi altså sørge for, at der er nogle til at betale penge ind hvert eneste år i form af en kraftig produktion i erhvervslivet.

Vi deler også det synspunkt, som Det Konservative Folkeparti jo altså også har, at de anbefalinger, der er kommet fra Socialkommissionen, igen bør lægges frem på bordet. Der er kommet mange fornuftige og gode synspunkter, som i

øjeblikket desværre ikke er så meget fremme i den offentlige debat.

Hr. Jes Lunde fra SF gjorde sig til talsmand for, at man skal forhøje selve folkepensionens grundydelse og så til gengæld stoppe med at stimulere folk til selvpensionering. Det fremgår af mit tidligere indlæg, at vi ikke er enige med SF i det synspunkt, og vi er da slet ikke enige med SF, når hr. Jes Lunde gør sig til talsmand for, at vi skal bevare og måske endda oven i købet udbygge efterlønsordningen, fordi det efter hr. Jes Lundes mening gælder om at få nogle unge ind på arbejdsmarkedet.

Alle de fremskrivninger, der bliver lavet af demograferne, viser, at der i de kommende år bliver mangel på unge på arbejdsmarkedet, og derfor vil forsørgerbyrden jo blive tilsvarende større, hvis vi ikke sørger for, at der også sker en reduktion i den anden ende, nemlig primært på antallet af nye efterlønsmodtagere.

Det Radikale Venstre i skikkelse af fru Elisabeth Arnold spurgte, om det bare var en artikel i Berlingske Tidende, der gav anledning til debatten. Nej, når jeg brugte artiklen fra Berlingske Tidende, så var det, fordi Berlingske Tidendes journalist hævdede, at der nu via et telefoninterview var givet et tilsagn fra fire medlemmer af Det Radikale Venstre, Venstre, Det Konservative Folkeparti og Socialdemokratiet, og så kunne folkepensionisterne trygt forvente, at der også ville være folkepension i årene fremover. Vi mener, at sådan et tilsagn skal gives fra Folketingets talerstol og ikke i en telefonsamtale med en journalist fra Berlingske Tidende.

Hr. Frank Aaen fra Enhedslisten havde jo ikke uventet den holdning, at man skulle tage fra de rige og give til de fattige. Dertil er at sige, at der desværre ikke er alt for mange rige i dette land, og noget af problemet i hr. Frank Aaens argumentation er, at de oplysninger, Enhedslisten bruger, desværre ikke er korrekte.

Hr. Frank Aaen sagde, at folk kan få flere hundrede tusind kroner i skattefradrag om året. Jeg skal gøre opmærksom på, at man ikke kan tegne kapitalpension for et beløb, der er større end ca. 30.000 kr. om året, så det er altså ikke flere hundrede tusind kroner.

Hvad angår de 27 mia. kr., som Enhedslisten har så ondt af, nemlig fradragene for disse kapitalpensioner, er der det at sige til det, at hvis ikke folk foretager en selvpensionering, vil også Enhedslisten have et problem med at honorere de menneskers forventninger, når de engang bliver pensionister og har brug for lidt ekstra ud

over den folkepension, som der er råd til at bevilge til hele befolkningen.

Argumentet om, at de mennesker, der ikke har været på arbejdsmarkedet, skulle have samme ekstra pension som dem, der har været på arbejdsmarkedet, hænger jo ikke rigtig sammen. Den, der har været på arbejdsmarkedet, som har tjent sine penge gennem hele livet og har lagt nogle til side til sin pension, skal selvfølgelig også nyde godt af det, frem for den, der har valgt at lade være med at gøre sin entré på arbejdsmarkedet.

Med disse få, men absolut velvalgte ord vil jeg takke for en god debat. Jeg kan ikke takke for, at vi får vedtaget en dagsorden, men jeg kan glæde mig over, at der i Folketinget er konsensus om, at vi skal sikre folkepensionen i årene fremover. Jeg er sikker på, at det er et budskab, som bliver modtaget med glæde i den danske befolkning, når det bliver kommunikeret ud fra dagens debat.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Jeg skal bare sige, at det er altså sådan, at bankdirektøren, der har en årsindkomst på 2 mio. kr. og f.eks. en arbejdsgiverpensionsordning på 15 pct., får automatisk 300.000 kr. i tilskud hvert eneste år til sin pensionsopsparing. Derudover får han tilskud, når man sætter penge ind på kapitalpension, og når han udnytter andre ordninger, der er uden 30.000 kroners loftet. Han kan rigeligt komme op på flere hundrede tusinde kroner, og det er jo det, der er galt.

Jeg har intet imod, at rige mennesker eller mennesker, der har været på arbejdsmarkedet hele deres liv, tager nogle penge hver måned og lægger til side til deres alderdom; det er glimrende. Det, der er stjerner galt, er, at vi putter skattepenge bagefter hver eneste gang, og jo flere penge folk selv har råd til at lægge til side, jo flere skattepenge giver vi dem oveni. Det er stjernes kørt, og det er hykleri at sige, at man føler omsorg for fremtidens svage pensionister, hvis man tillader, at det asociale system fortsætter.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Ja, men jeg må gøre hr. Frank Aaen opmærksom på, at livet er asocialt. Hvis man gav alle mennesker den samme pose penge og bad dem om frit at disponere, gik der ikke ret lang tid, før der var uligheder igen. Den form for tvangslighed

er vi ikke enige i i Fremskridtspartiet, og derfor vil det være sådan, at der er forskel på Peter og Jens og Paul og Anders, også når de når frem til at skulle pensioneres.

Hvis mennesker ikke skal have fradrag for de beløb, de indbetaler til pension – og det er en diskussion, man udmærket kan tage – så skal de heller ikke beskattes af pengene, når de ønsker at bruge dem, ligesom man ikke skal brandskatte den renteindtægt, der er undervejs. Hvis Enhedslisten vil være med til at fjerne den skat, man skal betale, når man tager pengene ud, og fjerne realrenteafgiften, så er det fair nok, men det kan ikke nytte noget, at man kun fjerner den ene side af arrangementet, for dansk skattelovgivning går jo ud på, at det, der bliver beskattet i den ene ende, har man fradrag for i den anden ende, og sådan må tingene nødvendigvis hænge sammen.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Jeg skal bare takke Fremskridtspartiet for dette tilsagn, for så sent som under finanslovdebatten afviste man det synspunkt, som kom frem nu. Jeg kan give håndslag på, at vi vil gå ind for det, og jeg vil foreslå, at Fremskridtspartiet støtter det forslag, vi har fremsat om, at fradragsretten fjernes, hvilket naturligvis har til konsekvens, at beskatningen ved udbetaling og realrente-beskatningen undervejs fjernes. Så velkommen til at støtte Enhedslistens forslag i den retning.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslag om motiveret dagsorden nr. D 49 af Kim Behnke (FP) (se foran) forkastedes, idet 5 (FP) stemte for, 60 (S, SF, RV, EL og CD) imod; 42 (V og KF) stemte hverken for eller imod.

Hermed sluttede forespørgslen.

Den næste sag på dagsordenen var:

18) Første behandling af lovforslag nr. L 175: Forslag til lov om tillægsbevilling for finansåret 1994.

Af finansministeren (Mogens Lykketoft).
(Fremsat 9/3 95).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Kim Behnke (FP):

I 1994 lykkedes det den nuværende regering – eller den daværende må man jo sige, eftersom vi har haft folketingsvalg midtvejs – at bringe lidt bedring i statens finanser. Det forslag til finanslov, som blev vedtaget i december måned 1993 for 1994, forventede at have over 54 mia. kr. i egentligt driftsunderskud, og vi må så med forslaget til tillægsbevillingslov, som vi har til behandling i dag, konstatere, at det »kun« blev på 42,1 mia. kr.

Det er der selvfølgelig grund til at glæde sig over, og den glæde har vi selvfølgelig også i Fremskridtspartiet, for det er jo unægtelig et skridt i den rigtige retning.

Problemet er, at hvis vi analyserer den budgetforbedring, der har været tale om, på ca. 12,3 mia. kr., er spørgsmålet, hvor meget man egentlig skal glæde sig over det, der er sket i 1994, for der er ikke tale om, at regeringen har formået at holde væsentlig bedre styr på sin økonomi. Der er tale om, at man har fået indtægterne forøget med ca. 9½ mia. kr. Og det vil altså sige, at man for at få balance har valgt den dårligste af de to muligheder.

Der er, hvis man ønsker at få balance, to muligheder: Enten flere indtægter eller færre udgifter. Og flere indtægter er efter vores mening den dårligste måde at skaffe bedre balance i statens økonomi på. Så når så stor en del af de 12,3 mia. kr. budgetforbedringer, nemlig hele 9,5 mia. kr., skyldes flere indtægter, er det ikke noget, vi glæder os over.

Men tilbage er der dog, at udgifterne er faldet med omkring små 4 mia. kr., oven i købet hvis man tager renterne med, men igen gælder det, at dette beløb ikke er noget, man umiddelbart bare kan glæde sig over og sige: Det var dog fantastisk; så har regeringen været ude og spare små 4 mia. kr. For bag det tal skjuler sig, at på den konto, man har i finansloven, der hedder »Generelle reserver«, altså de penge, der var sat